

T.B.M.M.
HALKLARIN DEMOKRATİK PARTİSİ
Grup Başkanlığı
Sayı 5207
Tarih 10.08.2017

16582

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın Adalet Bakanı Sayın Abdulhamit Gül tarafından Anayasa'nın 98'inci ve İçtüzüğü'nün 99'uncu maddeleri gereğince yazılı olarak yanıtlanmasını arz ederim.

Filiz Kerestecioğlu

Halkların Demokratik Partisi Grup Başkanvekili

İstanbul Milletvekili

Bakanlığınızın, Ağır Ceza Cumhuriyet Başsavcılıklarına, haklarında belirli suçlardan soruşturma veya kovuşturma bulunan avukatların müdafilik görevinden yasaklanmalarını talep eden bir yazı gönderdiği ortaya çıkmıştır.

Adalet Bakanlığı tarafından gönderilen yazıda, 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanunu'nun "Müdafi görevini yerine getirmediğinde yapılacak işlem ve müdafilik görevinden yasaklanma" başlıklı 151 inci maddesine atıfta bulunulmuştur.

Bakanlık, Türk Ceza Kanununun 220 ve 314 üncü maddesinde sayılan suçlar ile terör suçlarından şüpheli, sanık veya hükümlü olanların müdafilik veya vekillik görevini üstlenen avukatların, hakkında bu fıkra da sayılan suçlar nedeniyle soruşturma ya da kovuşturma bulunması halinde müdafilik veya vekillik görevini üstlenmekten yasaklanmalarını talep etmektedir.

Öncelikle, Ceza Muhakemesi Kanununda yer alan ve uluslararası hukuk normlarına aykırı olan bu maddenin pasif bir madde olduğunu, yani uygulanmadığını ifade etmek gerekir. Ne var ki, maddenin kapsamı, 3/10/2016 tarihli ve 676 sayılı KHK'nin 2 nci maddesiyle genişletilerek, bu pasif maddenin uygulanmaya başlanması öngörülmüştür. KHK ile yapılan değişiklikle, henüz Cumhuriyet savcısının "kamu davasının açılması için yeterli şüphe bulunup bulunmadığını" araştırdığı aşamada,

yani iddianame kabul edilip kovuşturma aşamasına dahi geçilmeden, avukatların görevden yasaklanmasına imkan tanımıştır. Avukatların, kendilerine isnad edilen “suç fiili” bakımından “yeterli” derecede şüphe altında olup olmadıkları bile kesinleşmeden görevlerini yapmalarının engellenmesinin önü açılmıştır.

Bu uygulamanın hayata geçmesiyle avukatların keyfi soruşturmalara maruz bırakılarak görevlerini yapmalarının engelleneceği düşünülmektedir. Avukatlık, vekil müvekkil arasında karşılıklı rıza ile kurulan bir sözleşmeye dayanan uzmanlık mesleğidir. Dolayısıyla vatandaşın istediği avukat tarafından savunulma ve temsil edilme hakkı da ortadan kaldırılacaktır.

En önemlisi, tüm Cumhuriyet Başsavcılıklarına gönderilen bu yazı, bir “talimat” niteliği taşımaktadır. Bu da en başta Anayasa olmak üzere; hakimlik-savcılık mesleğinin temel ilkelerini belirleyen uluslararası sözleşmelere aykırıdır. Söz konusu uygulama, Türkiye’nin imzacısı bulunduğu; Bangalore Yargı Etiği İlkeleri, Budapeşte İlkeleri ve Havana Kuralları başta olmak üzere hem yargıların hem de avukatların bağımsızlığına ve mesleki güvencelerine ilişkin bütün uluslararası sözleşme ve tavsiye kararlarını ihlal etmektedir.

Anayasa’nın 138. Maddesine göre; “Hakimler, görevlerinde bağımsızdırlar; Anayasaya, kanuna ve hukuka uygun olarak vicdanı kanaatlerine göre hüküm verirler. Hiçbir organ, makam, merci veya kişi, yargı yetkisinin kullanılmasında mahkemelere ve hakimlere emir ve talimat veremez; genelge gönderemez; tavsiye ve telkinde bulunamaz. Görülmekte olan bir dava hakkında Yasama Meclisinde yargı yetkisinin kullanılması ile ilgili soru sorulamaz, görüşme yapılamaz veya herhangi bir beyanda bulunulamaz. Yasama ve yürütme organları ile idare, mahkeme kararlarına uymak zorundadır; bu organlar ve idare, mahkeme kararlarını hiçbir suretle değiştiremez ve bunların yerine getirilmesini geciktiremez.”

Bu bağlamda,

1. Anayasanın 138. Maddesini çiğneyerek Cumhuriyet Başsavcılıklarına “talimat” niteliği taşıyan bir yazının gönderilmesi bilginiz dahilinde midir?
2. Gönderilen yazı bilginiz dahilinde değilse bu hukuk skandalının sorumluları kimdir? Bu kişiler hakkında soruşturma başlatacak mısınız?
3. Yargı bağımsızlığının en çok tartışıldığı ve adalet talebinin bu kadar öne çıktığı bir dönemde Cumhuriyet Başsavcılıklarına “talimat” gönderilmesi karşısında, ülkemizde yargıların ve savcılarının bağımsız olduğundan söz edilebilir mi?

16582

4. Bu uygulamanın hayata geçmesiyle avukatlar keyfi soruşturmalara maruz bırakılarak görevlerini yapmaktan yasaklanacaklar mı?
5. Bu uygulama, yoğunluklu olarak örgütlü suçlara ilişkin davalar üzerine çalışan ve bu konuda uzmanlaşmış avukatlar için bir nevi meslekten ihraç anlamına mı gelecek?
6. Vatandaşın istediği avukat tarafından savunulma ve temsil edilme hakkı ortadan kaldırılacak mı?
7. Bu uygulama, avukatların mesleki güvencelerini sağlayan Avukatlık Kanunu ve Avukatların Rolüne Dair Temel Prensipleri düzenleyen Havana Kuralları'yla örtüşmekte midir?
8. Söz konusu uygulama, HSK'nın da uymakla yükümlü olduğu uluslararası sözleşmeler içerisinde yer alan; Yargıçların bağımsızlığına ilişkin Bangalore Yargı Etiği İlkeleri ve savcılarının bağımsızlığına ilişkin Budapeşte ilkeleriyle örtüşmekte midir?